

جایگاه مناسب تأمین سرمایه‌ها

با بسترسازی مسئولان و افزایش دانش تخصصی فعالان

دکتر علی سنگینیان
مدیرعامل شرکت تأمین سرمایه امین

بانکداری سرمایه‌گذاری در لغت، به معنی کمک به تأمین مالی فعالیت‌های اقتصادی از طریق عرضه عمومی یا خصوصی اوراق بهادار آورده شده است. بر این اساس، بانک‌های سرمایه‌گذاری (تأمین سرمایه‌ها) به عنوان مشاور مالی در کنار دو طرف عرضه و تقاضای وجوه، یعنی شرکت‌ها، دولت، سرمایه‌گذاران نهادی و سرمایه‌گذاران حقیقی ثروتمند قرار می‌گیرند و به آنها در تأمین مالی یا استقراض منابع یاری می‌رسانند.

بررسی تجربه فعالیت بانک‌های سرمایه‌گذاری در دنیا نشان می‌دهد که این بانک‌ها در سال‌های ابتدایی فعالیت خود، بیشتر به تعهد پذیره‌نویسی و فروش اوراق بهادار می‌پرداختند و خدمات مالی دیگر از جمله مدیریت دارایی و ثروت، مشاوره ادغام و تصاحب، مشاوره سرمایه‌گذاری، کارگزاری و مشاوره اصلاح ساختار، در ادامه و به دلیل نیاز مشتریان و توسعه بازار، به سبد محصولات بانک‌ها اضافه شده است و آنها را به نهادهای مالی چند وظیفه‌ای و مهم در بازار مالی تبدیل کرده است. به گونه‌ای که در حال حاضر، این بانک‌ها با ارائه خدمات متنوع، نقش محوری در اقتصادهای توسعه یافته و بازار محور بر عهده دارند و وظیفه واسطه‌گری وجوه بین سرمایه‌گذاران (عمدتاً حقوقی) و ناشران نیازمند منابع، اغلب از طریق این بانک‌ها انجام می‌شود.

اما شرایط در کشورهای در حال توسعه به گونه دیگری است. در اغلب این کشورها، فعالیت بانک‌های سرمایه‌گذاری در مراحل آغازین قرار دارد و حجم و نوع خدمات ارائه شده توسط آنها قابل قیاس با رقبای فعال در بازارهای توسعه یافته نیست.

تجربه کشورهای توسعه یافته نشان می‌دهد که بانک‌های سرمایه‌گذاری در کشورهای در حال توسعه هم اندک اندک به جایگاه واقعی خود در بازار مالی دست پیدا خواهند کرد و به نقطه اتکالی تغییر نظام تأمین مالی از بازار پول به بازار سرمایه تبدیل خواهند شد.

بازار مالی ایران هم با شرایط مشابهی روبه‌روست. بازار پولی گسترده و غالب، نظام تأمین مالی متکی به بازار پول، شرکت‌های کوچک و متوسط غیر شفاف که ادامه بقایشان به منابع بانکی وابسته است، بازار سرمایه در حال گذار که از ظرفیت محدودی برای تأمین مالی برخوردار است و نهادهای مالی جوان و توسعه نیافته از نظر تخصص حرفه‌ای و ابزارهای مالی در اختیار. از این رو، به نظر می‌رسد کشورهای در حال توسعه، از جمله ایران، برای رسیدن به سطوح بالای رشد و توسعه، راه حل دیگری جز مسیر پیموده شده توسط بازارهای توسعه یافته یعنی ارتقای نظام تأمین مالی و حرکت به سمت بازار مالی کارآمد و گسترده در اختیار ندارند و این مهم هم بدون توسعه نهادهای مالی فعال در این بازار و به‌ویژه شرکت‌های تأمین سرمایه، انجام نخواهد شد. پس ضروری است مسئولان بازار سرمایه با همکاری شرکت‌های تأمین سرمایه فعال در بازار، بسترهای لازم برای توسعه فعالیت این شرکت‌ها را فراهم آورند تا آنها با اجرای کارآمد نقش خود برای واسطه‌گری وجوه، انتقال منابع میان واحدهای اقتصادی را تسهیل کنند.

البته، شرکت‌های تأمین سرمایه هم باید تلاش کنند با افزایش دانش تخصصی و قابلیت‌های حرفه‌ای خود، دولت‌مردان و فعالان بازار سرمایه را به این جمع‌بندی برسانند که حرکت از شرایط فعلی به سمت اقتصاد متکی به بازار، بدون بهره‌برداری از قابلیت‌ها و خدمات شرکت‌های تأمین سرمایه، سخت و طولانی است.